

FORELØBIG BUDGETANBEFALING FOR MÆLKEPRISEN I 2016

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Mælkemarkedet har været på voldsom rutsjetur siden foråret 2014. Desværre ser turen ikke ud til at være stoppet helt endnu. Der ventes en langsom bedring i 1. halvår 2016, men markedet forventes først at komme i væsentlig bedre balance i 2. halvår 2016.

Opdateret 28. september 2015

- Anbefalingen er justeret op med 4 øre pr kg som følge af den seneste stigning i prisen.
- Stigningen er beskeden og ændringen bør ikke føre til en genberegning af budgetterne. Ændringen ligger indenfor en normal følsomhedsbetragtning.
- Øko-tillægget er sat op til 122,1 øre pr. kg, men der gøres opmærksom på, at tillæggets størrelse er forbundet med nogen usikkerhed

Sammendrag

- Mælkemarkedet har været på voldsom rutsjetur siden foråret 2014
- Situationen ventes at blive langsomt bedre. På de seneste GDT auktioner har der været kraftige stigninger i priserne. Stigningerne skyldes først og fremmest, at udbuddet er væsentligt lavere end det var på samme tidspunkt i 2013 og 2014. New Zealand forventer, at deres produktion vil være lavere end i 2014/15 og samtidig har Fonterra derudover meddelt, at de vil sætte færre mængder til salg som følge af, at de vil ændre deres produktsammensætning. Det er formentlig dette, som er baggrunden for stigningerne i priserne. Stigningerne på GDT har smittet af på de europæiske priser, som også har udvist mindre stigninger.
- Markedet er fortsat skrøbeligt. Der er ikke væsentlige ændringer i den kinesiske

efterspørgsel. Ruslands importforbud eksisterer stadig, og udbuddet fra EU er stadig højt. Derfor er den kommende tid fortsat forbundet med stor usikkerhed. Det gør at det er svært at forudse, hvor markedet er sidst på året, og dermed hvilket niveau priserne er på til den tid.

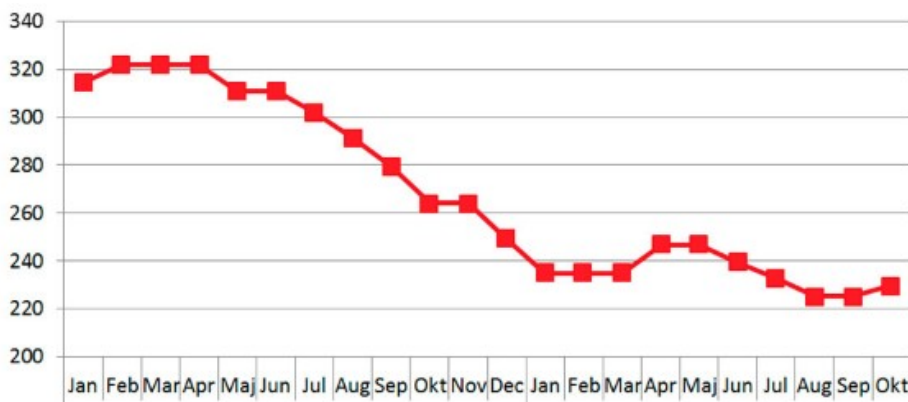
- Vi har øget vores forventning med 4 øre til 2,41 kr. pr. kg. Vi tror, markedet har nået bunden Vi forventer i tråd med EU Kommissionen, at bedringen i markedssituationen vil ske langsomt. Det er den primære årsag til, at prisen også forventes at være lav i 2016. Anbefalingen er generelt forbundet med betydelig usikkerhed. Tørke i New Zealand eller endnu større vækst i produktionen i EU kan trække prisen op henholdsvis yderligere ned. Generelt tror vi dog at usikkerheden primært er knyttet til, hvor meget og hvor hurtigt priserne stiger.
- Økologikillægget er øget til 122,1 i 2016. Tillægget forventes at være højt i 2016, da det tager omkring to år at lægge op til økologisk produktion. Tillæggets størrelse er forbundet med nogen usikkerhed.
- Det mere langsigtede niveau for mælkeprisen vurderes til 2,65-2,75 kr. pr. kg standard mælk. Økologi tillægget ventes at være lavere en det aktuelt meget høje niveau.
- **ANBEFALINGEN BLIVER REVURDERET, DERSOM DER FORELIGGER VÆSENTLIG NY INFORMATION**

Indledning

Mælke markedet er blodrødt i øjeblikket som følge af for stort udbud i forhold til efterspørgslen. Det har ført til kraftige fald i mælkeprisen i snart mange måneder. Umiddelbart ser der ikke ud til at ske en bedring i den nærmeste fremtid, og det rejser naturligt spørgsmålet: Hvilken pris skal anvendes ved budgetlægning for 2016? Normalt melder SEGES Kvæg en anbefaling ud i starten af september, men vi har som følge af situationen valgt at komme med et foreløbigt bud allerede nu. Det har vi valgt at gøre, fordi vi ved, at kreditgivere kan bede nogle producenter om at aflevere et budget for det kommende år allerede i august. Vi vil til september vurdere og evt. justere anbefalingen, dersom vi har bedre information til den tid.

Mælkepris på voldsom rutsjetur

Mælkeprisen har været på en voldsom rutsjetur, siden den toppede i foråret 2014 (se figur 1).

Figur 1. Udviklingen i den gennemsnitlige mælkepris.

Figur 1 viser, at mælkeprisen er faldet med næsten en krone på knap halvandet år. Desværre ser den negative udvikling ikke ud til at være stoppet helt endnu. Der kan ventes prisfald i de kommende måneder.

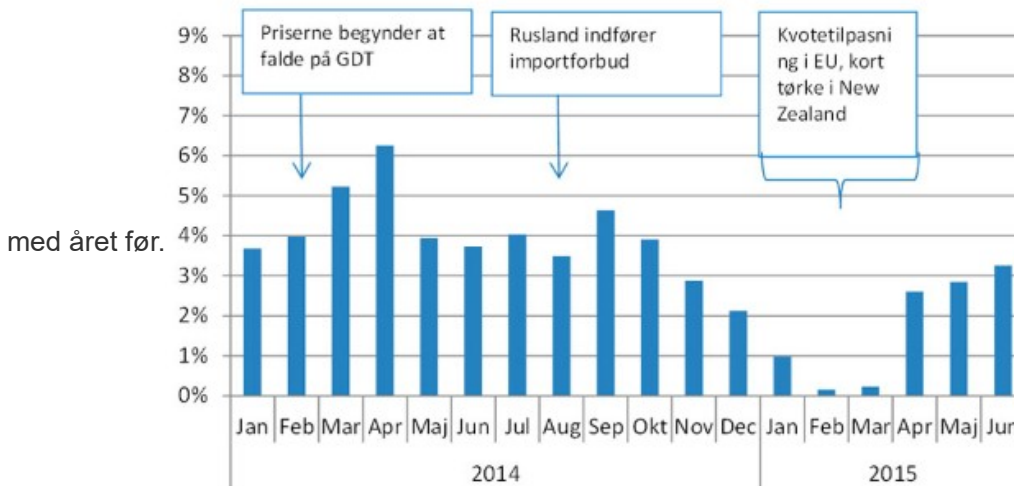
Markedssituationen: Ubalance mellem udbud og efterspørgsel giver prisfald

Der er for meget mælk på markedet i øjeblikket i forhold til efterspørgslen, og det får priserne til at falde.

Udviklingen frem til nu – medio 15

I 2014 øgede de store udbydere til verdensmarkedet (EU, New Zealand, USA og Australien) deres produktion med godt 10 mia. kg mælk i forhold til 2013. EU stod for lige knap 60 % af denne vækst, mens USA og New Zealand stod for 21 % henholdsvis 17 %. Australien stod for de resterende 3 %.

Figur 2 viser væksten i udbuddet fra de fire store udbydere til verdensmarkedet sammenlignet

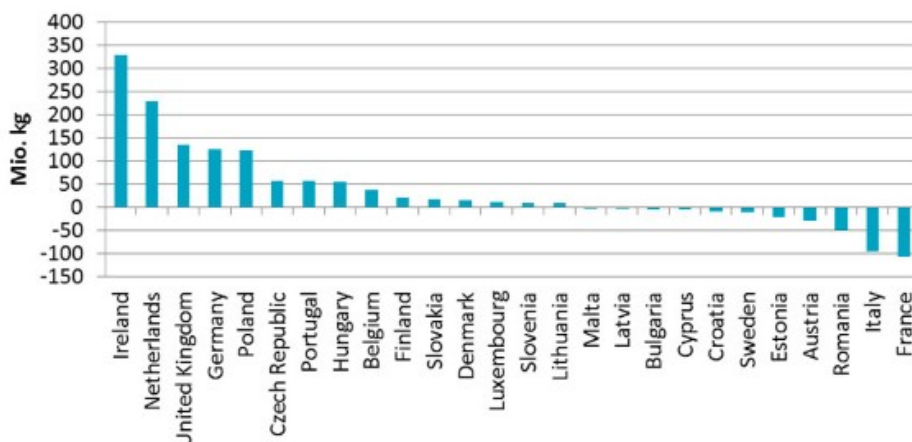

Figur 2. Væksten i produktionen blandt de store udbydere til verdensmarkedet (New Zealand, EU, USA og Australien) i forhold til samme måned året før.

Figur 2 viser, at produktion i alle måneder af 2014 var højere end samme måned året før. Væksten steg frem til april. Derefter var væksten relativt stabil. De væsentligste årsager til væksten var, at producenterne reagerede på den høje mælkepris, og at vejrforholdene generelt var gode – dog bortset fra USA, som var ramt af stærk kulde. Stigningen skal dog også ses i lyset af, at EU havde været ramt af et meget koldt forår og New Zealand af tørke i samme periode i 2013. Priserne begyndte at falde på GDT i februar 2014, men væksten i produktionen begyndte først for alvor at aftage henover efteråret 2014, efterhånden som priserne til producenterne for alvor begyndte at falde. I første kvartal 2015 har produktionen kun været 0,06 % højere end året før. Det skyldes først og fremmest kvotetilpasning i EU, og at New Zealand havde begyndende tørke i februar. Alle de store udbydere til verdensmarkedet har efter 1. april

øget produktionen i forhold til for et år siden, men det er især EU landene, der for alvor har produceret markant mere mælk end i samme periode året før. Da EU er verdens næststørste producent af mælk, er det en væsentlig årsag til de pressede priser.

Der mangler tal fra Spanien for juni. Figur 3 viser imidlertid udviklingen i produktionen fra januar til maj for de lande, hvor der foreligger information.

Figur 3. Ændring i produktionen i EU fra januar til og med juli 2015. (Ekskl. Grækenland og Spanien).

Det fremgår, at det er Irland og dernæst Holland og UK, som har trukket produktionen i EU op. Frankrig har derimod trukket i den anden retning.

Den stigende produktion i EU og New Zealand er i høj grad endt på verdensmarkedet, mens den stigende amerikanske produktion i høj grad er blevet afsat på hjemmemarkedet, hvor der har været en stigende efterspørgsel som følge af en tydelig bedring af den amerikanske økonomi.

Kina har som importør stor betydning for prisen på verdensmarkedet. Rabobank skønner, at Kinas egen produktion er fortsat med at stige i første halvår af 2015, og at væksten i produktionen har været større end væksten i efterspørgslen. Nogle af de lagre af mælkepulver, som blev opbygget i starten af 2014, er blevet nedbragt, men til gengæld er disse blevet erstattet med eget mælkepulver som følge af, at produktionen er vokset mere end den hjemlige efterspørgsel. Derudover skønnes nogle kinesiske mejerier af strategiske årsager at have prioriteret lokalt produceret mælk fremfor billigere importeret mælkepulver. Det er disse forhold, som gør, at Kinas import af mælkepulver i januar-april 2015 har været 49 % lavere end året før.

Rusland indførte importforbud mod varer fra EU i august 2014. Det er imidlertid ikke sådan, at disse varer er blevet erstattet med vare fra andre lande. Den dårlige russiske økonomi gør, at importen er faldet. Selv importen fra Hviderusland var kun 2 % højere i 1. kvartal 2015 sammenlignet med året før. Den samlede import var reduceret med 42 % i forhold til året før.

Generelt må man sige, at de ellers så stærke BRIC lande slet ikke har trukket efterspørgslen i samme grad som set tidligere.

Hvem har så aftaget den stigende produktion? Det har andre importører. Det drejer som om andre lande i Sydøstasien, Mellemøsten, Nordafrika samt Japan, USA og Venezuela. Mens væksten i importen i USA og Venezuela dækker over et stigende forbrug, tyder meget på, at de andre landes kraftige stigning i importen dækker over opkøb til lager. Med andre ord har disse lande udnyttet de meget lave priser til at fylde deres lagre med billige produkter.

Forventning til udviklingen de kommende måneder – resten af 2015 og 2016

Rabobank forventer i deres seneste rapport, at produktionen i EU vil stige med 1,6 % i 2. halvår 2015 og med 2,3 % i 1. halvår 2016. Da den europæiske økonomi stadig ikke har det godt, vil en stor del af denne ekstra mængde skulle eksporteres. Derfor forventes EU's eksport at stige med 7 % i 2. halvår af 2015 i forhold til året før og med hele 12 % i 1. halvår 2016. Alternativt vil en del af den ekstra produktion skulle lægges på lager. Prisen på skummetmælkspulver er i nogle regioner på niveau med EU's interventionspris. I løbet af sommeren har flere lande (Bl.a. Litauen, Polen, Belgien UK) valgt at sælge til intervention.

De franske landmænd har reduceret produktionen, hvorimod mange andre lande har øget produktionen til trods for lave priser. Årsagen er, at mange landmænd har investeret til en større produktion og som følge deraf ikke umiddelbart kan ændre den beslutning. Derudover er priserne stadig mange steder stadig høje nok til at dække stykomkostninger og kontante kapacitetsomkostninger, og derfor fortsætter producenterne med at producere.

I forhold til USA forventer Rabobank kun en beskeden vækst i produktionen i 2. halvår 2015 henholdsvis 1. halvår 2016.

New Zealand ventes at starte sæsonen med færre køer. Aktuelt er produktionen ca. 5% lavere end for et år siden. De lave priser og udsigten til lave priser for 2015/16 har fået mange landmænd til at slagte køer, som under mere gunstige prisforhold ville have fået lov at fortsætte. Selvom der stadig lægges om til mælkeproduktion ventes dette ikke at kunne opveje nedgangen i antallet af dyr på de eksisterende ejendomme. Udsigten til lave priser gør også, at mange landmænd ikke vil anvende suppleringsfoder i samme grad, som når priserne er høje. Mange har således ikke lavet forhåndskontrakt på suppleringsfoder og er derfor i mindre grad rustet til at imødegå en tørkesituation. Bliver New Zealand ramt af tørke, vil det derfor påvirke produktionen ganske meget. Fonterra har meldt ud at de forventer at produktionen vil være ca. 2% lavere i 2015/16 sammenlignet med året før. Med andre ord ventes en nedgang i udbuddet fra den største udbyder til verdensmarkedet. Derudover har Fonterra meldt ud, at de forventer at sætte mindre almindeligt mælkepulver til salg på GDT som følge af en omlægning af deres produktion.

Kinesiske landmænd er også begyndt at mærke faldende mælkepriser. I maj var prisen således 18 % lavere end i januar. Rabobank forventer, at produktionen i 2. halvår 2015 kun vil være 1 % højere end året før. Samtidig forventes, at fortsat økonomisk vækst og rabatter på priserne på mejeriprodukter vil få forbruget til at stige med 2 %. Det betyder, at væksten i forbruget i 2. halvår 2015 for første gang i 2 år forventes at overstige væksten i produktionen. Dermed kan Kina formentlig begynde at afvikle sine lagre, men det vil tage noget tid, og udenlandske eksportører må formentlig vente til 2. halvår 2016, før man for alvor ser en vækst i den

kinesiske efterspørgsel.

Opsummering

• Resten af 2015

- Verden producerer fortsat for meget mælk i forhold til efterspørgslen
- Udbuddet vil formentlig stige med 1,6 % - i høj grad som følge af en stigning i produktionen i EU, hvor landmændene har planlagt/investeret til flere køer. Beslutninger som er vanskelige at gøre om.
- Efterspørgslen fra Rusland og Kina vil forblive svag
- Store lagre blandt opkøberne gør, at der er stor risiko for opbygning af lagre blandt udbydere. Flere lande i EU har gjort brug af offentlig intervention. EU har derudover øget støtten til privatoplagring markant
- De internationale priser vil forblive lave – om end de seneste auktioner på GDT kan indikere, at priserne formentlig har nået bunden

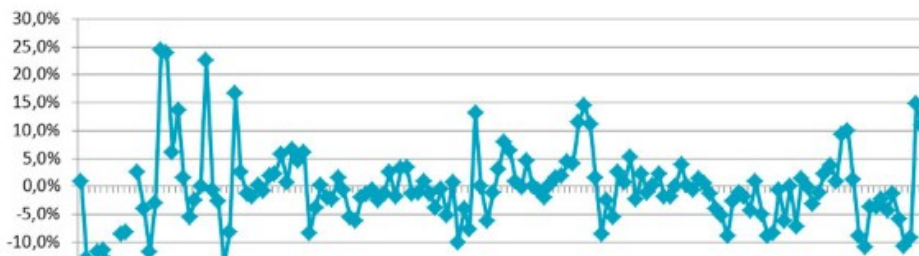
• 2016

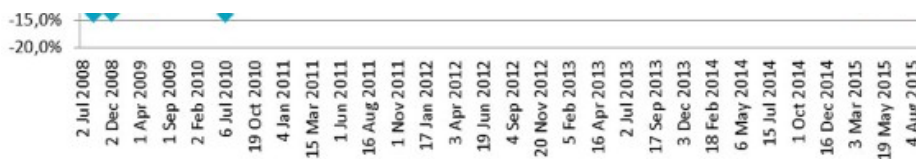
- Markedssituationen ventes langsomt at blive bedre. Selvom produktionen fortsat ventes at stige, ventes denne også at blive imødegået af en stigende efterspørgsel som følge af de meget lave priser. Den positive udvikling bliver dog dæmpet af lagre, som skal afvikles, inden man for alvor vil se en bedring i priserne
- En markant bedring i prisforholdene ventes først i 2. halvår 2016

Markedssituationen er præget af usikkerhed. Situationen kan udvikle sig mere positivt, men det modsatte kan også være tilfældet. Der har været tale om, at en El Niño måske er under opbygning. Indtræffer denne vil den påvirke produktionen på den sydlige halvkugle med ekstra meget regn i Argentina og tørke i New Zealand og Australien. Det vil reducere mælkeproduktionen i disse lande og dermed mindske udbuddet til verdensmarkedet. Det vil dermed resultere i en hurtigere bedring af markedssituationen og dermed priserne. Der er usikkerhed om lagrenes størrelse i Kina, hvis disse viser sig at være mindre, vil kineserne komme tilbage til markedet noget før. Det vil også påvirke markedet positivt. Omvendt kan den europæiske produktion også vokse endnu mere end forventet, ligesom der er en risiko for, at andre opkøbere på markedet har fået fyldt deres lagre op, og derfor vil mindske deres opkøb. Begge dele vil resultere i endnu større prisfald i 2. halvår 2015.

Udviklingen på det allerseneste

Rabobanks rapport er skrevet medio juni 2015. Siden har Arla sænket mælkeprisen med 7,5 øre i juli og igen i august. Priserne fortsætter med at falde på den newzealandske børs og er nu tilbage på niveauet i 2009.

Figur 4. Udviklingen i den gennemsnitlige pris på GDT.

Meget få, om nogen producenter, i verden kan dække alle deres omkostninger ved at producere ved det nuværende prisniveau på mælk. Heller ikke i New Zealand. Her endte mælkeprisen 1,62 kr. pr. kg standard mælk i 2014/15. Fonterra skal forud for sæsonen give et bud på prisen i det kommende år. Omregnet til standard mælk lyder den nu knap 1,30 kr. pr. kg. Prisniveauet er markant lavere i New Zealand i øjeblikket sammenlignet med Europa. Årsagen er, at en stor del af den newzealandske produktion går til mælkepulver, og at dette marked er ekstremt presset. Når det er sagt, er markederne ikke isolerede. De meget lave priser vil også påvirke priserne i detailhandlen i Europa.

Anbefaling til mælkepris ved budgetlægning 2016

Lad det være sagt direkte: Det er umuligt at forudse udviklingen i mælkeprisen 12-15 måneder frem i tiden! Derfor bliver det efterhånden mindre og mindre meningsfyldt at udarbejde årsbudgetter. De udsving, vi nu ser i priserne, gør, at der fremover skal tænkes i andre måder at styre økonomien på. Meget taler for en mere aktiv styring af økonomien bestående af tæt opfølgning kombineret med forecasts for en kortere periode.

Derfor efterspørges fortsat forventninger til priser på mælk, kød og foder. For at imødekomme denne efterspørgsel offentliggør SEGES forventninger til priserne tre gange om året. Forventningerne, som offentliggøres i september bliver oftest brugt i budgetlægningen for det kommende år. I den forbindelse har SEGES Kvæg offentliggjort en budgetanbefaling vedrørende mælkeprisen det kommende år.

SEGES Kvægs budgetanbefaling er vist i tabel 1.

Tabel 1. Budgetanbefaling for 2016

	2015	2016				Hele året
	Hele året	Q1	Q2	Q3	Q4	
Fedtværdi, kr. pr. kg	24,00	23,56	24,37	25,15	25,88	24,74
Proteinværdi, kr. pr. kg	36,01	35,34	36,45	37,60	38,81	37,05
Kilo-afh. omkostninger, øre pr. kg	-10,00	-10,00	-10,00	-10,00	-10,00	-10,00
Råvareværdi, øre pr. kg	213,2	209,1	216,3	223,5	230,7	219,9
Kvalitetstillæg	7,2	7,1	7,4	7,6	7,8	7,5
Heraf						
- Kvalitetstillæg - celletal	3,4	3,3	3,5	3,6	3,7	3,5
- Kvalitetstillæg - kimtal	2,1	2,1	2,2	2,2	2,3	2,2
- Kvalitetstillæg - spore	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8
- Øko-tillæg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktuel pris	220,5	216,2	223,6	231,1	238,5	227,4
- Logistik	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
- Tillæg for uafhængig afhentning	2,1	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Forventet efterbetaling og konsolidering på ejerbeviser, øre pr. kg	10,6	11,3	11,3	11,3	11,3	11,3
Samlet mælkepris, øre pr. kg	234	230	238	245	253	241

Det anbefales at anvende en budgetpris på 2,41 kr. pr. kg standard mælk ved budgetlægning for 2016 for den gennemsnitlige konventionelle producent. I runde tal er det 7 øre højere den pris, som vi forventer at se i 2015. Der ventes i tråd med beskrivelsen af markedssituationen en

stigning i løbet af året. Som det ser ud nu, vil prisen formentlig være meget lav ved årets begyndelse. Den langsomme bedring af markedssituationen er årsagen til, at prisen som gennemsnit ventes at blive meget lig prisen i 2015.

DER SKAL UNDERSTREGES, AT BUDGETANBEFALINGEN ER BEHÆFTET MED STOR USIKKERHED.

Nogle europæiske lande er begyndt at sælge skummetmælkspulver til intervention. EU har valgt at forlænge perioden for intervention henholdsvis støtte til privat lagring af smør og ost udover den nuværende periode, som udløber 30. september. EU har besluttet at øge støtten til privat oplagring. Alt andet lige gør det, det mere attraktivt at lægge på lager.

Landbrugskommissær Phil Hogan afviste at øge interventionspriserne, sådan som nogle lande havde ønsket. Man fastholder, at den aktuelle situation er midlertidig, og at udsigterne på længere sigt generelt er positive for mælkeområdet.

Opbygningen af lagre, – om det er producentsiden eller på indkøbersiden, vil alt andet lige dæmpe stigningerne i priserne, når markedet vender. Det mest sandsynlige er derfor, at stigningen i priserne vil gå relativt langsomt.

Billedet kan ændre sig radikalt, hvis New Zealand bliver ramt af alvorlig tørke som følge af El Niño. Det vil få markedet til at vende hurtigere, og stigningerne bliver større end forudsat i tabel 1.

Økologitillægget er hævet til 122,1 øre pr. kg. Det er muligt at vælge dette som et procenttillæg af råvareværdien. Aktuelt er procenttillægget 44,6 %. Vi har valgt at fastholde tillægget på 122,1 øre pr. kg i 2016. Årsagen er, at det tager ca. 2 år at lægge om til økologi. Derfor kan der ikke komme væsentlig mere økologisk mælk på markedet i 2016. Det taler for et højt tillæg, forudsat at efterspørgslen forbliver stærk.

Anbefalingen er baseret på en gennemsnitsbedrift, der er ARLA leverandør. Det anbefales, at der i hvert individuelt tilfælde tages hensyn til de, på bedriften, gældende forhold, idet der kan forekomme stor variation i størrelsen af tillæggene fra bedrift til bedrift. Du kan klikke på [Prisberegner til Arlas mælkepris](#) på Arlas hjemmeside og åbne regnearket, hvori du kan tilpasse forudsætningerne efter dit eget behov (vi anbefaler, at du gemmer filen på din pc og herefter åbner den).

Forventningerne på længere sigt

I forbindelse med budgetlægning efterspørges ofte også prisen for det efterfølgende år. Det vil sige 2017. Det korte svar er her: Det kan ingen med rimelighed svare på. Derfor **giver det ikke meget mening at udtale sig om en mælkepris for 2017.**

Det er imidlertid muligt at sige lidt mere om udviklingen på lidt længere sigt. SEGES Kvæg har tidligere vurderet den langsigtede mælkepris til omkring 2,80 kr. pr. kg på baggrund af

vurderinger fra OECD-FAO for de kommende 10 år. Resultaterne fra den seneste rapport antyder, at denne vurdering bør justeres lidt ned. OECD forventer, at priserne på mejeriprodukter vil stige nominelt de kommende 10 år, mens priserne i reale priser vil være uændrede. Mest positiv er udsigterne for ostepriserne. **På baggrund af rapporten vurderes den langsigtede mælkepris til at være omkring 2,65-2,75 kr. pr. kg. Det er også umådelig vigtigt at foretage følsomhedsbetragtninger i forhold til denne. I forhold til 2017 kan et gæt være, at niveauet ligger i den lave ende af de viste prisspænd, men grundlæggende giver det, som allerede nævnt, ikke mening at byde på prisen i 2017.**